

HRVATSKI GLASNIK

Home > Izdvojeno > Ljiljana Vukota, glavna tajnica Udruge žena oboljelih i liječenih od raka „Sve za nju“: Aktivna uloga liječnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti može značajno pomoći ranom otkrivanju malignih bolesti

Izdvojeno ♦ Kolumne

LJILJANA VUKOTA, GLAVNA TAJNICA UDRUGE ŽENA OBOLJELIH I LIJEČENIH OD RAKA „SVE ZA NJU“: AKTIVNA ULOGA LIJEČNIKA PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI MOŽE ZNAČAJNO POMOĆ RANOM OTKRIVANJU MALIGNIH BOLESTI

Ljiljana Vukora, glavna tajnica Udruge žena oboljelih i liječenih od raka „Sve za nju“

written by Ante R. | 21 listopada, 2024

Koliko je oboljelima od malignih bolesti, važna uloga obiteljskih liječnika s obzirom na to da je riječ o doktoru koji ih poznaje, liječi čitavu njihovu obitelj, a uz to je prvi kontakt pacijentu u slučaju sumnje na tešku bolest?

Specijalisti obiteljske medicine su prvi i posljednji. Oni prate naše zdravlje, liječe nas i pomažu nam savjetima kad nas „preuzmu“ onkolozi. Na samom početku istaknut ću iznimno važnu ulogu obiteljskih liječnika u prevenciji bolesti, educiranju i motiviranju pacijenata da se odazivaju u nacionalne programe rano otkrivanje raka, ali i da sami aktivno sudjeluju u prepoznavanju rizičnijih bolesnika kao što je to slučaj npr. u raku dojke ili raku pluća. Oni poznaju obiteljsku anamnezu i rizične navike pacijenata i ja duboko vjerujem u njihov doprinos primarnoj i sekundarnoj prevenciji. Iznimno nam važni u prepoznavanju simptoma koji mogu ukazivati na malignu bolest i pomaganju pacijentima u procesu dijagnostike. Ukoliko se dokaže maligna bolest uvijek se vraćamo obiteljskom doktoru vezano uz zbrinjavanje nuspojava liječenja, tražimo informacije i podršku kako bismo bili adherentniji u liječenju. Mnogi bolesnici imaju od ranije druge kronične bolesti koje inače prati obiteljski doktor. Da ne spominjem ulogu obiteljskog doktora u zbrinjavanju palijativnih bolesnika. Mogli ste primijetiti da nisam spominjala uputnice i recepte jer mislim da doktori nisu „skretničari papira“ nego liječnici koji su nam iznimno važni i moraju nam biti dostupniji od liječnika drugih specijalnosti.

Jeste li upoznati sa slučajevima gdje je pacijenticama oboljelima od malignih bolesti u ruralnim sredinama ili na otocima, zbog nedostatka obiteljskog liječnika, bilo teže ostvariti žurne dijagnostičke ili terapijske postupke?

Nije to samo slučaj u sredinama udaljenima od središta, samo je tamo daleko više izražen. Ponekad imam dojam da se mišljenje i procjena obiteljskog doktora ne cijeni dovoljno i da u nekim segmentima imamo i prevelika očekivanja što bi sve trebali znati i raditi. Svakako je zabrinjavajuća činjenica trenutnog broja liječnika općenito u primarnoj, a bojim se da kratkoročne prognoze nisu dobre. U nekim ambulantama se prečesto izmjenjuju doktori što sigurno nije dobro niti za pacijente, a niti za doktore. Sve češće čujem od pacijenata da imaju teškoća u dostupnosti obiteljskog doktora.

Liječnici obiteljske medicine organizirani u udrugu KoHOM više puta su u javnosti ka: kako je nedostatak obiteljskih doktora, posebno u ruralnim sredinama i udaljenim otocima, izravno vezan uz lošije ishode liječenja i to mahom zbog kasnijeg otkrivanja bolesti? Slažete li se s time? Kako kasnije otkrivanje malignih bolesti utječe na ishode liječenja?

Vjerujem da takva teza stoji osobito u zbrinjavanju nuspojava liječenja, ali bi je trebalo potkrijepiti analizom stadija bolesti pri otkrivanju, ishodima liječenja i usporediti s podacima zdravstvenih središta, a to je nemoguća misija jer formalno i sustavno ne pratimo ishode liječenja. Ishod liječenja maligne bolesti uvelike ovisi o pripremljenosti i educiranosti pacijenta samom liječenju. Pacijent koji je na početku upoznat sa mogućim nuspojavama i načinima pomoći i samopomoći lakše podnosi nuspojave i rjeđe prekida liječenje. Ono što je sasvim sigurno jest to je da kasno otkrivenu bolest u visokom stadiju danas možemo liječiti, ali ne i izliječiti. Zdravlje ljudi u velikoj mjeri je u rukama primarne zdravstvene zaštite i mogu samo čestitati KoHOM-u kao organizaciji koja dugi niz godina skreće pažnju na devastaciju zdravstvene zaštite na ovoj razini.

Jeste li zadovoljni s procedurom otkrivanja i liječenja malignih bolesti? Kako se ona na: unaprijediti, odnosno s kojim se problemima najčešće susreću pacijenti oboljeli od malignih bolesti pri otkrivanju i daljnjem liječenju?

Liječnik malo može učiniti u liječenju ako se pacijent ne javi na pregled i ne prezentira svoje simptome. U smislu prevencije vidimo određene pomake vezano uz ulogu obiteljskih doktora prepoznavanju rizičnijih pacijenata i njihovom upućivanju u postojeće programe probira ili r na preglede ako postoji sumnja na malignu bolest za koju nemamo organizirani probir. Vidjet će rezultate projekat preventivnih zdravstvenih pregleda. Rekla bih da aktivna uloga liječnika u primarnoj može značajno pomoći u ranom otkrivanju uz sve druge mehanizme koji su na

raspolaganju državi i donekle udrugama u promociji prevencije, osvještavanju stanovništva i podizanju razine zdravstvene pismenosti, ali i odgovornosti samih građana.

Na koji način Udruga oboljelih i liječenih žena od raka „Sve za nju“ pomaže pacijenticama? Na koji način se može pomoći u radu Udruge?

Konkretno, udruga SVE za NJU ima izvrsnu suradnju s KoHOM-om dugi niz godina na razini organizacija, ali i na razini međusobnih kontakata i savjetovanja u pojedinim situacijama. Već dijelu obiteljskih doktora i javnosti je dobro poznat naš rad u prevenciji i pružanju sveobuhvatne podrške ženama oboljelima od bilo koje vrste maligne bolesti i članovima obitelji u cijeloj Hrvatskoj. Dobro su poznati naši projekti kao što je projekt Mama, budi zdrava koji je upravo u tijeku u skoro 300 škola i vrtića, a u njemu sudjeluje više od 100 tisuća učenika i njihovih majki. Također je prepoznat Centar za psihološku pomoć u kome kroz grupne i individualne programe zaista nudimo široku lepezu savjetovanja stručnjaka različitih profila u području psihičkog zdravlja, prehrane, prava bolesnika, genetike, informiranja o bolesti i liječenju, zdravstvene pismenosti. Uz to organiziramo nekoliko komplementarnih programa (ples, kreativno pisanje, yoga, tai-chi, pjevački zbor) čime smo se u značajnom dijelu približili integrativnom pristupu usmjerenom osobi. Na raspolaganju smo pacijenticama u liječenju i oporavku.

Zadnjih godina se u Hrvatskoj, ali i cijeloj Europi, bilježi porast oboljelih od različitih karcinoma. Postoje li istraživanja koja bi ukazivala na to što je uzrok tom porastu?

Porast je zadnjih desetljeća ogroman, a prognoze rastu. Primarno Europa i Hrvatske imaju stariju populaciju. Prema nekim procjenama do 2030. Hrvatska bi mogla imati 1 milijun starijih od 65 godina. Uz demografske, genetske i epigenetske čimbenike, tu su brojne rizične ponašaje i čimbenici (pušenje, alkohol, prekomjerna tjelesna masa, nedostatak tjelesne aktivnosti, neprilagođena prehrana, loša procijepljenost npr. protiv HPV-a, štetno izlaganje suncu, zagađeni okoliš...). Općenito je poznato da bi se incidencija pojedinih vrsta raka mogla značajno smanjiti ako bismo kontrolirali barem one faktore koje možemo. No ulaganje u primarnu prevenciju treba biti veće, a rezultati su vidljivi tek dugoročno. U eri instant rješenja to nije privlačno. Zaključno, temelj zdravlja je upravo ono što je primarno, a tu pripada i obiteljska medicina.

Serijal: Hoće li više od milijun stanovnika RH za pet godina ostati bez svog obiteljskog liječnika? Autor: Silvana Oruč Ivoš

Ovaj tekst objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti

0 comment

ANTE R.

previous post

ZAVRŠENI SU UNUTARSTRANAČKI IZBORI U HDZ-U: NA OPĆEM SABORU STRANKE IZABRANI SU ČLANOVI PREDSJEDNIŠTVA I NACIONALNOG ODBORA, A PREMA RIJEČIMA GLAVNOG TAJNIKA RASTE I ČLANSTVO NA RAZINI HRVATSKE

next post

VIDEO/ MILANOVIĆ POJASNIO RAZLOGE ODLUKE O ZABRANI DOLASKA NA SJEDNICU OD ZA OBRANU NAČELNIKU GLAVNOG STU KU

YOU MAY ALSO LIKE

TRUMPU ODOBRENO DA TRAŽI ODBACIVANJE SLUČAJA O ISPLATAMA...
22 studenoga, 2024

ŠEFA SDP-A O MILANOVIĆEVOM "POSUĐENOM" SLOGANU: NA PRVU...
22 studenoga, 2024

PLENKOVIĆ: TUĐMAN JE B DRŽAVNIK, A MILANOVIĆ NAS
22 studenoga, 2024

@2021 - All Right Reserved. Designed and Developed by Per

^
BACK TO TOP

